

Standardy Ochrony Małoletnich

w Zespole Szkół nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Jędrzejowie

Spis treści

Rozdział I Polityka szkoły w oparciu o podstawę prawną dotyczącą standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.....	3
Postanowienia ogólne	3
Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.	5
Rozdział III Zasady bezpiecznych relacji interpersonalnych	7
Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi.....	7
Zasady bezpiecznych relacji pracownicy – małoletni.....	9
Zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu	13
Sposoby postępowania w przypadku doznania aktów krzywdzenia.....	14
Wykaz numerów telefonów, pod którymi również znajdziesz wsparcie:	15
Rozdział IV Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich.....	16
IV.1 W przypadku krzywdzenia dziecka przez pracownika DYREKTOR/ WICEDYREKTOR MONITORUJĄCY POLITYKĘ podejmują następujące działania:	16
IV. 2 Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rodzica	17
IV. 3 Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka przez rówieśników	18
IV. 4 Zasady ochrony wizerunku dziecka	19
IV. 5 Zasady dostępu małoletnich do Internetu oraz ochrony przed szkodliwymi treściami.....	19
Rozdział V Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.....	29
Rozdział VI Sposób dokumentowania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru ucznia i zasady przechowywania dokumentów.	30
Rozdział VII Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.	30
Rozdział VIII Monitorowanie stosowania POLITYKI w Zespole Szkół nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Jędrzejowie.	31
Rozdział IX. Przepisy końcowe.....	32
Załączniki	35

Rozdział I

Polityka szkoły w oparciu o podstawę prawną dotyczącą standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

1. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606) - wprowadza standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem
2. Modyfikacja ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304):

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Celem POLITYKI OCHRONY MAŁOLETNIICH w Zespole Szkół nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Jędrzejowie jest:
 - 1) stosowanie STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH przyjętych w szkole;
 - 2) uwrażliwienie wszystkich pracowników, współpracowników (wolontariuszy, praktykantów, osoby z którymi zostały zawarte umowy cywilnoprawne) rodziców, osób współpracujących z Zespołem Szkół nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Jędrzejowie na wagę podejmowania działań zmierzających do ochrony dzieci przed krzywdzeniem;
 - 3) wskazanie zakresów odpowiedzialności poszczególnych osób za bezpieczeństwo dzieci znajdujących się pod opieką pracowników Zespołu Szkół nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Jędrzejowie ;
 - 4) podejmowanie adekwatnej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich i/lub bezpośredniego zagrożenia ich zdrowia i życia;
 - 5) określenie działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych mających na celu zapewnienie małoletnim bezpieczeństwa.
2. Znajomość i praktyczne stosowanie POLITYKI OCHRONY MAŁOLETNIICH jest moralnym i zawodowym obowiązkiem wszystkich pracowników i współpracowników Zespołu Szkół nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Jędrzejowie.

§ 2

1. Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Zespołu Szkół nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Jędrzejowie jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.
2. Pracownik oraz praktykant, stażysta, wolontariusz w szkole traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Cały personel, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

§ 3

Ileokroć w dokumencie jest mowa o:

- 1) **POLITYCE** – należy przez to rozumieć Politykę Ochrony Małoletnich w Zespole Szkół nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Jędrzejowie
- 2) **Pracodawcy** – należy przez to rozumieć Szkołę,
- 3) **Dziecku, uczniu, małoletnim** – należy przez to rozumieć osobę która nie ukończyła 18 lat i nie zawarła związku małżeńskiego;
- 4) **Pracownikach** – należy przez to rozumieć osoby zatrudnione w Szkole, ale wolontariuszy, praktykantów, osoby z którymi zostały zawarte umowy cywilnoprawne;
- 5) **Nauczycielach** – należy przez to rozumieć nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w Szkole na podstawie ustawy z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela;
- 6) **Wychowawcy** – należy przez to rozumieć nauczyciela, któremu opiece powierzono jeden oddział w Szkole
- 7) **Rodzicach** – należy przez to rozumieć rodziców, a także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem Szkoły;
- 8) **Uczniach** – należy przez to rozumieć uczennice i uczniów Szkoły;
- 9) **Dyrektorze** – należy przez to rozumieć Dyrektora Szkoły;
- 10) **Radzie pedagogicznej** – należy przez to rozumieć organ szkoły, w którego skład wchodzi wszyscy pracownicy pedagogiczni Szkoły;
- 11) **Radzie rodziców** – należy przez to rozumieć Radę Rodziców Szkoły;
- 12) **Samorządzie uczniowskim** – należy przez to rozumieć samorząd uczniowski Szkoły;
- 13) **Krzywdzeniu** – należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój.

Wyróżnia się następujące formy krzywdzenia:

- **przemoc fizyczna** wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub ze strony osoby, której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
- **przemoc psychiczna** wobec dziecka to przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem a dzieckiem.
- **wykorzystywanie seksualne** dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy.

- **zaniedbywanie dziecka** to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

§ 4

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.

Pracownicy Szkoły posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na **czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich**.

1. Znajomość **czynników ryzyka** i umiejętne ich rozpoznawanie umożliwiają:
 - 1) identyfikowanie dzieci, które są bardziej narażone na krzywdzenie,
 - 2) planowanie działań profilaktycznych wobec rodziny na bardzo wczesnym etapie życia dziecka, w tym również działań profilaktycznych adresowanych do dzieci,
 - 3) przerwanie stosowania przemocy wobec dzieci.
2. Wystąpienie jednego lub nielicznych czynników ryzyka nie jest jednoznacznym sygnałem, że w rodzinie dochodzi do krzywdzenia dziecka. Jeżeli jednak liczb czynników zwiększa się lub jeden z nich nasila się, należy podjąć wnikliwą obserwację dziecka i rodziny.

W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia (np. psychologicznej, materialnej) i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka.
4. W przypadku gdy do zidentyfikowania czynników ryzyka dochodzi przez wolontariusza, praktykanta, inną osobę dorosłą niebędącą pracownikiem należy poinformować o tym: DYREKTORA albo PEDEAGOGA / PSYCHOLOGA, który na podstawie uzyskanych informacji będzie prowadził niezbędne czynności określone w procedurach.
5. Znajomość **symptomów krzywdzenia dziecka** i umiejętne ich rozpoznawanie umożliwia:
 - 1) identyfikowanie dzieci, które są krzywdzone,
 - 2) przerwanie stosowania przemocy wobec dzieci.
6. W przypadku podjęcia przez pracownika podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone należy zareagować zgodnie z odpowiednią procedurą interwencji wskazaną w niniejszej POLITYCE.

Rozdział II

Standardy Ochrony Małoletnich

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH, to konkretne spisane reguły, zasady, procedury, które gwarantują, że dzieci są bezpieczne, nie doznają krzywdzenia ze strony pracowników, rodziców, rówieśników oraz innych osób przebywających w szkole. Mają gwarantować sprawny przepływ informacji i odpowiednią reakcję na każdy przypadek krzywdzenia, czy nawet podejrzenia krzywdzenia.

W standardach określa się

- 1) Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem szkoły, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
- 2) Zasady i procedurę podejmowania interwencji, w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
- 3) Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie Sądu Opiekunczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia (Zespół Interdyscyplinarny przy Urzędzie Gminy), osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 4) Zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
- 5) Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
- 6) Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
- 7) Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
- 8) Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

W standardach wprowadzanych w szkole określa się:

- 1) Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
- 2) Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
- 3) Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
- 4) Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.
- 5) W standardach uwzględnia się sytuację dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

- 6) Szkoła, ma obowiązek co najmniej raz na dwa lata dokonywać oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. **Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.**
- 7) Szkoła, udostępnia standardy na swojej stronie internetowej oraz wywieszą w widocznym miejscu w swoim lokalu (tablica informacyjna), w wersji skróconej, przeznaczonej dla małoletnich.

Rozdział III

Zasady bezpiecznych relacji interpersonalnych

W naszej szkole nie ma zgody na przemoc: fizyczną, psychiczną, słowną oraz cyberprzemoc.

W dokumencie znajdują się informacje na temat :

- zachowań, które w naszej szkole są nieakceptowalne zarówno wśród uczniów jak i na linii nauczyciel-uczeń, pracownik-uczeń i odwrotnie,
- reakcji szkoły, gdy pojawią się ww. zachowania nieakceptowalne,
- reakcji szkoły, gdy pracownik szkoły poweźmie informację, że któryś z uczniów jest krzywdzony poza szkołą.

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

Zachowania pozytywne	Zachowania negatywne
1. Wkomunikacji z kolegami/koleżankami zachowuj szacunek, nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają;	1. Nie wolno Ci krzyczeć na koleżanki, kolegów, lekceważyć, obrażać, wyśmiewać, wykluczać z grupy;
2. Słuchaj innych, gdy mówią;	2. Nie wolno Ci używać języka nienawiści ani tzw. hejtu;
3. Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, jeśli nie naruszają one dobra osobistego innych osób;	3. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną koleżanki/kolegi ani używać jakiegokolwiek przemocy fizycznej;
4. Pamiętaj, że żarty, które nie bawią drugiej osoby, nie są żartami i taką zabawę słowną natychmiast przerywaj;	4. Nie wolno Ci nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku kolegi/koleżanki bez ich jego/jej wyrażonej zgody;
5. Stosuj słowo „NIE”, jeśli dana forma	

interakcji Ci nie odpowiada; 6. Jeśli pojawi się między Tobą a kolegą/koleżanką, spróbuj go rozwiązać stosując komunikat JA - przykład 5 kroków: 1) Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę, a konflikt się tylko pogorszy. 2) Powiedz co według Ciebie jest problemem, co jest przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz. (komunikaty JA) 3) Słuchaj co mówi druga osoba, jakie są jej odczucia, czego ona oczekuje i podsumuj, to co usłyszałeś/usłyszałaś. 4) Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie swoich odczuć. 5) Wymyślcie rozwiązanie, które będzie satysfakcjonujące dla Was obojga. Jeśli nie uda się Nam rozwiązać konfliktu, pamiętamy, że zawsze możemy zwrócić się o pomoc do wychowawcy. 7. Szanuj przestrzeń intymną swoich kolegów i koleżanek; 8. Jeśli chcesz pożyczyć jakąś rzecz od kolegi/koleżanki, zapytaj; 9. Szanuj prawo innych do prywatności, nie przeglądaj rzeczy, telefonu, tabletu, komputera innych osób i ich zawartości; 10. Unikaj wchodzenia w sytuacje, które mogą mieć dla Ciebie i innych negatywne konsekwencje.	5. Nie wolno Ci wyrażać negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek; 6. Nie wolno Ci pożyczać rzeczy innych bez ich zgody; 7. Nie wolno Ci zabierać, ukrywać rzeczy innych osób; 8. Nie wolno Ci spożywać alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji ani zachęcać do ich spożycia kolegów/koleżanek; 9. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym wychowawcę lub postąp zgodnie z procedurą interwencji opisaną w POLITYCE.
--	--

Zasady bezpiecznych relacji pracownicy – małoletni

Nauczyciel/ka jest zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy ich reakcja, komunikat bądź działaniewobecucznia są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.

Nauczycielu, działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Zachowania pozytywne	Zachowania negatywne
1. W komunikacji z małoletnim zachowuj cierpliwości i szacunek; 2. Słuchaj uważnie małoletniego i udzielaj mu odpowiedzi adekwatnych do wieku i sytuacji; 3. Zapewnij małoletnich, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać reakcji/pomocy; 4. Doceniaj i szanuj wkład małoletnich w podejmowanie działań i traktuj je równo (bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd); 5. Unikaj faworyzowania; 6. Szanuj prawo małoletniego do prywatności, a jeżeli musisz odstąpić od tej zasady wyjaśnij to (np. aby chronić dziecko, ucznia odstępujesz od zasady poufności); 7. Podejmując decyzje dotyczące małoletniego poinformuj go o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania; 8. Unikaj zbędnego ryzyka w pracy z małoletnim – sprawdzaj czy sprzęt i	1. Nie wolno Ci zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego; 2. Nie wolno Ci krzyczeć na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z jego bezpieczeństwa lub innych małoletnich; 3. Nie wolno Ci nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji intymnych lub seksualnych (seksualne żarty, komentarze, gesty, udostępnianie treści erotycznych lub pornograficznych, bez względu na formę). Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być zgłaszane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj, ale z zachować godność osób zainteresowanych; 4. Nie wolno Ci utrzymywać wizerunek małoletniego dla potrzeb prywatnych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie). Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych. Nie dotyczy to zdjęć dokumentujących dane wydarzenie zgodnie z art. 81 prawa autorskiego; 5. Nie wolno Ci zapraszać małoletnich do swojego prywatnego domu/mieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy.

otoczenie jest bezpieczne; 9. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań wobec małoletnich; 10. Zachowaj szczególną ostrożność wobec małoletnich które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinienesz reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.	Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym dyrekcję, a rodzice i małoletni muszą wyrazić zgodę na taki kontakt; 6. Właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, dziennik elektroniczny); Jeżeli kontaktujesz się poprzez prywatne kanały komunikacyjne i media w sprawach szkolnych, z uczniem małoletnim, to muszą o tym wiedzieć jego rodzice lub opiekunowie prawni. Poprzez te kanały nie wolno Ci nawiązywać z uczniem relacji intymnej, seksualnej oraz romantycznej; 7. Nie wolno Ci proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych aninielegalnych substancji, jak również używać ich w ich obecności; 8. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym dyrektora lub postąp zgodniez procedurą interwencji opisaną w POLITYCE; 9. Jeżeli utrzymujesz relacje towarzyskie lub rodzinne z rodzicami małoletniego (jeśli małoletni i rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika) zachowuj poufnośćwszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów; 10. Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od małoletnich, ani ich rodziców. 11. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub jego rodziców. Nie wolno Ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności, prowadzącej do
---	--

	oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów; 12. Nie podejmuj innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletniego lub osoby trzecie. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy; 13. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej. 14. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby); 15. Nigdy nie dotykaj małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny. 16. Podczas wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z małoletnim w
--	---

	jednym łóżku lub w jednym pokoju; 17. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zawsze poinformuj o tym dyrektora lub postąp zgodnie z procedurą interwencji opisaną w POLITYCE/PROECDURACH WEWNĘTRZNYCH.
--	---

Uczniu pamiętaj, że przemoc to:

- bicie
- kopanie
- popychanie
- szarpanie
- plucie
- podcinanie
- zamykanie (w toalecie, w szatni, w przebieralni, w sali)
- niszczenie rzeczy
- przezywanie
- ośmieszanie
- wyśmiewanie
- obrażanie
- grożenie
- szantażowanie
- obmawianie
- plotkowanie
- namawianie się przeciwko innym osobom
- wrogie/obraźliwe gesty
- wrogie/obraźliwe miny

- wykluczenie (izolowanie) z grupy, w grze online
- manipulowanie relacjami
- robienie zdjęć, nagrywanie Cię bez Twojej zgody
- udostępnianie innym nagrań i zdjęć Twojej osoby bez Twojej zgody
- nakłanianie do pokazywania miejsc intymnych
- dotykanie miejsc intymnych
- zachęcanie do dotknięcia miejsc intymnych innych osób
- podglądanie, gdy się przebierasz

I takie zachowania w naszej szkole są zabronione!

Pamiętaj, że:

- w relacjach z dorosłymi wyżej wymienione zachowania także nie powinny mieć miejsca;
- warto rozmawiać z innymi, o zachowaniach, które Cię niepokoją lub są dla Ciebie niekomfortowe;
- jeśli jakaś zabawa/propozycja Ci się nie podoba, masz prawo powiedzieć „nie”;
- gdy mówisz „nie, to znaczy „nie”;
- Twoje ciało należy do Ciebie;
- intymne części ciała są szczególnie chronione;
- jeśli potrzebujesz pomocy, to alarmuj inne osoby.

Pamiętaj także o:

Zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu

- Chroń siebie i swoje dane online – nie podawaj innym loginów i haseł, korzystaj z oprogramowania antywirusowego, unikaj klikania w nieznane linki i załączniki w wiadomościach e-mail, zadbaj o ustawienia bezpieczeństwa na portalach społecznościowych, na których jesteś, stosuj trudne do odgadnięcia hasła.
- Nie zapominaj, że w Internecie nie ma nic za darmo. Za to, co pobieramy płacimy w różny sposób: czasem pieniędzmi, a czasem własnymi danymi, zgodą na oglądanie reklam lub też nieświadomym ściągnięciem szkodliwego oprogramowania, które może przejąć kontrolę nad naszym urządzeniem.
- Pamiętaj, że Internet nie zapomina. Z rozważą zamieszczaj zdjęcia (własne i innych) na portalach społecznościowych, bądź też rozważna/y, gdy w inny sposób udostępniasz je

znajomym. Zanim wyślesz komuś zdjęcie, na którym nie jesteś całkowicie ubrany/a lub, które w inny sposób może cię kompromitować, zastanów się, czy jesteś na 100% pewny/a, że nie utracisz nad nim kontroli. Gdy udostępniasz cudze zdjęcia – pytaj o zgodę!

- Poznając nowych znajomych online, bądź nieufny/a. Pamiętaj, że osoba po drugiej stronie nie musi być tym, za kogo się podaje. Nawet jeśli widzisz ją na wideo czacie – nie wiesz, czy wszystko, co ci mówi jest prawdą.
- Nigdy nie wyśmiewaj, nie poniżaj, nie zastraszaj nikogo online! A jeśli dzieje się tak w gronie twoich znajomych – masz obowiązek powiedzieć o tym dorosłemu, któremu ufasz!
- Jeśli w sieci spotka Cię jakaś przykreść lub ktoś będzie na tobie wymuszał zachowania, na które nie masz ochoty, domagał się pieniędzy itp. musisz poprosić o pomoc kogoś dorosłego – rodziców, psychologa w szkole. Możesz też zadzwonić na anonimowy **Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży** pod numer: **116 111**. Tam na pewno znajdziesz pomoc.
- Jeśli trafisz w Internecie na treści, które uznasz za podejrzane – informuj o tym natychmiast zaufanego dorosłego. Unikaj stron z treściami, budzącymi u ciebie silne emocje. Pamiętaj, że zawsze może poinformować administratora strony, że takie treści znajdują się na tej stronie. Możesz to zrobić wykorzystując dane kontaktowe, a w wielu serwisach znajduje się przycisk zgłoszenia nadużycia, nieadekwatnych treści, treści przemoczonych.
- Jeżeli natrafisz w Internecie na treści o charakterze intymnym, erotycznym lub seksualnym, albo osoby które będą Cię zachęcać do aktywności w tych sferach, powinieneś niezwłocznie opuścić stronę, a następnie zgłosić to odpowiednim osobom, którymi są rodzice, wychowawca, pedagog/psycholog lub zaufany nauczyciel.

Sposoby postępowania w przypadku doznania aktów krzywdzenia

W przypadku gdy:

1. Doświadczyłeś krzywdzenia ze strony innego ucznia/innych uczniów lub byłeś świadkiem zachowania przemocowego, poinformuj o tym: wychowawcę lub nauczyciela lub psychologa lub pedagoga lub dyrektora. Twoje zgłoszenie nigdy nie zostanie zlekceważone, nie będziemy Cię oceniać. Zareagujemy niezwłocznie. Podejmiemy działania, aby:
 - zapewnić Ci bezpieczeństwo i innym osobom doznającym przemocy
 - zapewnić Ci wsparcie
 - wyjaśnić sytuację
 - ustalić dalszą ścieżkę postępowania
 - wyciągnąć konsekwencje wobec osoby/osób stosującej/cych przemoc zgodnie ze Statutem szkoły i przepisami prawa
 - zapewnić, by szkoła była miejscem wolnym od przemocy i agresji

2. Doświadczyłeś krzywdzenia ze strony dorosłego, również rodzica, opiekuna, lub byłeś świadkiem przemocy, poinformuj o tym: wychowawcę lub nauczyciela lub psychologa lub pedagoga lub dyrektora (inną osobę niż ta, która stosowała przemoc). Osoba, do której trafi zgłoszenie podejmie działania:
- przewidziane w regulacjach szkolnych – **Polityce ochrony małoletnich**, które zapewnią Ci i innym bezpieczeństwo oraz zapobiegą dalszym niedozwolonym zrachowaniom
 - przewidziane **przepisami prawa** jak:
 - powiadomienie Sądu,
 - powiadomienie Prokuratury, Policji.
 - Powiadomienie Ośrodka Pomocy Społecznej.
 - Pamiętaj, że jesteś chroniony prawnie przed czynami niedozwolonymi osób powyżej 17-ego roku życia. Każda osoba, która podejmie się czynności niedozwolonych zostanie ukarana zgodnie z obowiązującymi przepisami.
 - Pamiętaj, że **w przypadku, gdy nie jesteś pewna/y** czy dane zachowanie jest przemocą (także dotyczy przemocy w Internecie), jest zachowaniem niedozwolonym zawsze możesz pójść do pedagoga/psychologa szkolnego, którego gabinet znajduje się: **pedagog - II piętro, psycholog- parter**, gdzie uzyskasz pomoc, wyjaśnienie i ustalicie dalsze działania.

Ważne jest, abyś zwrócił/zwróciła się do kogoś o pomoc, gdyż wtedy szybciej problem, który się pojawia, można rozwiązać! Sam problemu nie rozwiążesz!

Nie zawsze wychowawca, nauczyciel czy inny pracownik szkoły jest w stanie zauważyć, że w Twoim otoczeniu dzieje się coś niedobrego.

Możesz także skorzystać z pomocy pozaszkolnej.

Poniżej znajdziesz wykaz numerów telefonów, pod którymi również znajdziesz wsparcie:

- **116 111** – dostępny 24h/7 dni – Telefon Zaufania dla dzieci i młodzieży
- **800 120 002** – dostępny 24h/7 dni – Ogólnopolskie Pogotowie Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”
- **22 668 70 00** – poradnia telefoniczna dla wszystkich osób pokrzywdzonych przestępstwem 7 dni w tygodniu w godz. 12:00 – 18:00
- **112** - umożliwi w sytuacji zagrożenia życia, zdrowia, mienia, środowiska, bezpieczeństwa i porządku publicznego przekazanie zgłoszenia alarmowego

- niebieskalinia@niebieskalinia.info

Rozdział IV

Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich

IV.1 W przypadku krzywdzenia dziecka przez pracownika DYREKTOR/ WICEDYREKTOR MONITORUJĄCY POLITYKĘ podejmują następujące działania:

- 1) natychmiastowo odsuwa pracownika od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy,
- 2) przeprowadza z poszanowaniem godności i intymności rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności jego rodzicami. DYREKTOR/WICEDYREKTOR stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane na KARCIE INTERWENCJI.
- 3) przeprowadza rozmowę z rodzicami dziecka przedstawiając PLAN POMOCY DZIECKU w szkole, przy udziale pedagoga lub psychologa szkolnego;
- 4) przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z pracownikiem, przedstawia konsekwencje, w przypadku nieprzestrzegania POLITYKI OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM;
- 5) podejmuje w stosunku do nauczyciela lub pracownika działania dyscyplinujące wynikające z Karty Nauczyciela (powiadamia Rzecznika dyscyplinarnego przy Wojewodzie/Kuratorze Oświaty) lub Kodeksu pracy;
- 6) w przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo DYREKTOR sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
- 7) W przypadku zgłoszenia przemocy wobec dziecka ze strony osoby dorosłej nie będącej pracownikiem PEDAGOG SZKOLNY/PSYCHOLOG wyjaśniając sprawę podejmują następujące działania:
 - przeprowadza z poszanowaniem godności i intymności rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności jego rodzicami. DYREKTOR/WICEDYREKTOR stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane na KARCIE INTERWENCJI.
 - opracowuje PLAN POMOCY DZIECKU,
 - przeprowadza rozmowę z rodzicami dziecka przedstawiając PLAN POMOCY DZIECKU w szkole;
 - współpracuje z rodzicami i WYCHOWAWCĄ przy jego realizacji.

IV.2 Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rodzica

1. W przypadku podjęcia przez pracownika podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone przez rodziców, pracownik ma obowiązek sporządzenia NOTATKI SŁUŻBOWEJ i przekazania uzyskanej informacji PEDAGOGOWI, PSYCHOLOGOWI (może być również DYREKTOROWI, WICEDYREKTOROWI). Notatka może mieć formę pisemną lub postać elektroniczną.
2. W przypadku gdy zgłaszającym krzywdzenie jest małoletni, pracownik przyjmuje informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Z rozmowy sporządza notatkę służbową i informuje o tym PEDAGOGA/PSYCHOLOGA.
3. PEDAGOG/PSYCHOLOG przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka. Stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane na KARCIE INTERWENCJI.
 - Jeżeli rodzice są osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy, pedagog/psycholog przeprowadza z nimi rozmowę na temat konsekwencji stosowania przemocy wobec dziecka oraz o obowiązkach prawnych szkoły: wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” oraz w przypadku popełnienia przestępstwa zgłoszenia sprawy do Prokuratury oraz w przypadku zagrożenia dobra dziecka do Sądu Rodzinnego. Informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia i udziale w programach dla osób stosujących przemoc.
4. PEDAGOG /PSYCHOLOG dokonuje diagnozy sytuacji i potrzeb dziecka oraz sporządza PLAN POMOCY DZIECKU, który uwzględnia sposoby zapewnienia dziecku bezpieczeństwa oraz opis wsparcia, jakie szkoła może zaoferować dziecku. Przygotowuje informację o placówkach pomocy dziecku.
5. W przypadku podejrzenia, że dziecko doświadcza jednorazowej przemocy fizycznej (np. klasy, popychanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (np. krzyk, niestosowne komentarze) przy braku współpracy rodziców lub powtarzających się przemocy DYREKTOR składa wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka. Wzór wniosku zawiera załącznik nr 7 do niniejszej POLITYKI
6. PEDAGOG/PSYCHOLOG informuje o swoich działaniach DYREKTORA/WICEDYREKTORA.
7. PEDAGOG/PSYCHOLOG monitorują sytuację dziecka, udzielają wsparcia i organizują pomoc stosownie do jego potrzeb.
 - W przypadku podejrzenia, że rodzic dziecka zaniedbuje jego potrzeby lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec dziecka (rodzic/inny domownik krzyczy na dziecko, stosuje klapsy lub podobne rodzajowo kary fizyczne), DYREKTOR informuje właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie

pomocy rodzinie, gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa. PEDAGOG/PSYCHOLOG mają możliwość wszczęcia procedury Niebieskie Karty.

8. W przypadku podejrzenia że małoletni doświadcza krzywdzenia z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (Policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112, 997 lub 998 (pogotowie). Poinformowania służb dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie wypełnia KARTĘ INTERWENCJI.
9. W przypadku podejrzenia że małoletni doświadcza krzywdzenia innymi typami przestępstw niż wskazane w ustępie poprzedzającym DYREKTOR składa pisemne zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo Policji lub Prokuratury.
10. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

IV.3 Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka przez rówieśników

1. W przypadku podjęcia przez pracownika podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone przez inne dziecko pracownik ma obowiązek sporządzenia NOTATKI SŁUŻBOWEJ i przekazania uzyskanej informacji do WYCHOWAWCY KLASY. Notatka może mieć formę pisemną lub postać elektroniczną.
2. W przypadku gdy zgłaszającym krzywdzenie jest małoletni pracownik przyjmuje informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Z rozmowy sporządza notatkę służbową i informuje o zaistniałym fakcie WYCHOWAWCĘ KLASY.
3. WYCHOWAWCA informuje o zdarzeniu PEDAGOGA/PSYCHOLOGA i w jego obecności przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z osobą poszkodowaną oraz uczniem/uczniemi podejrzanymi o krzywdzenie.
4. PEDAGOG/PSYCHOLOG opracowuje PLAN POMOCY DZIECKU.
5. Pedagog /psycholog monitoruje sytuację dziecka przy współpracy z wychowawcą i rodzicami/opiekunami.
 - W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko ze szkoły (np. na zajęciach) należy przeprowadzić rozmowę z dzieckiem podejrzanym o krzywdzenie oraz jego rodzicami, a także oddzielnie z dzieckiem poddawany krzywdzeniu i jego rodzicami. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na KARCIE INTERWENCJI. Dla dziecka krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne KARTY INTERWENCJI
 - W przypadku podejrzenia, że małoletni doświadcza ze strony innego dziecka jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (np. krzyk, niestosowne komentarze) przy braku powtarzającej się przemocy DYREKTOR składa wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka (o wszczęcie postępowania o demoralizacji małoletniego jeżeli sprawa dotyczy dziecka w wieku co najmniej 10 lat).

6. Wspólnie z rodzicami dziecka krzywdzącego należy opracować PLAN NAPRAWCZY, celem zmiany niepożądanych zachowań.
7. Z rodzicami dziecka poddawanego krzywdzeniu należy opracować PLAN POMOCY DZIECKU, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
 - W trakcie rozmów należy upewnić się, że dziecko podejrzewane o krzywdzenie innego dziecka samo nie jest krzywdzone przez rodziców, innych dorosłych bądź inne dzieci. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy uruchomić Procedurę Ochrony Małoletnich.
 - W przypadku, gdy dziecko krzywdzące nie uczęszcza do Zespołu Szkół nr1 im ks. St. Konarskiego w Jędrzejowie należy porozmawiać z dzieckiem poddawany krzywdzeniu, innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu, a także z rodzicami dziecka krzywdzonego celem ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. DYREKTOR organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych podmiotach lub służb oraz o sposobach reakcji na zdarzenie (poinformowanie sądu rodzinnego, poinformowanie szkoły, poinformowanie rodziców dziecka krzywdzącego).
 - Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo Sąd Rodzinny poprzez pisemne zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przez nieletniego.
 - Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę Prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

IV.4 Zasady ochrony wizerunku dziecka

- Zespół Szkół nr1 im. ks. St. Konarskiego w Jędrzejowie zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
- Zespół Szkół nr1 im. ks. St. Konarskiego w Jędrzejowie uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.

IV.5 Zasady dostępu małoletnich do Internetu oraz ochrony przed szkodliwymi treściami

1. Zespół Szkół nr1 im. ks. St. Konarskiego w Jędrzejowie zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, jest zobowiązany podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do

treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.

2. Na terenie Zespół Szkół nr1 im. ks. St. Konarskiego w Jędrzejowie dostęp małoletniego do Internetu możliwy jest:
 - Pod nadzorem pracownika na zajęciach;
 - Bez nadzoru nauczyciela – na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się na terenie placówki (dostęp swobodny);
 - W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika, pracownik placówki ma obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
 - Pracownik czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas lekcji.
 - Osobą odpowiedzialną za bezpieczeństwo sieci komputerowej Szkolny Administrator Systemów Informatycznych.
 - W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za Internet przeprowadza z małoletnimi cykliczne szkolenia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.

3. Zespół Szkół nr1 im. ks. St. Konarskiego w Jędrzejowie zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, z których możliwy jest dostęp swobodny.
 - Osoba odpowiedzialna za Internet zapewnia, aby sieć internetowa organizacji Zespołu Szkół nr1 im. ks. St. Konarskiego w Jędrzejowie była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując odpowiednie, nowoczesne oprogramowanie.
 - Wymienione w pkt. 1 oprogramowanie jest aktualizowane przez wyznaczonego pracownika w miarę potrzeb.
 - Wyznaczony pracownik sprawdza, czy na komputerach ze swobodnym dostępem, podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
 - Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje DYREKTOROWI, które aranżuje dla dziecka rozmowę z PSYCHOLOGIEM LUB PEDAGOGIEM.
 - PEDAGOG/PSYCHOLOG przeprowadza z dzieckiem, o którym mowa w ustępach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
 - Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy PEDAGOG/PSYCHOLOG uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania zgodnie z procedurą ochrony małoletnich.

I.	Rodzaje krzywdzenia małoletnich
Osoby odpowiedzialne i zarządzanie	Procedura postępowania jest uruchamiana przez osobę, która zauważyła przedmiotowe zachowanie lub której je zgłoszono. O stopniu zaawansowania procedury i podejmowanych w niej krokach decyduje: Dyrektor szkoły, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektor lub

	pedagog szkolny. Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje Dyrektor szkoły, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.
Sposób postępowania	1. Agresja fizyczna - Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska. Obowiązkiem każdego pracownika szkoły, który zaobserwował atak agresji fizycznej lub został o nim poinformowany jest przerwanie tego zachowania. Pracownik szkoły powinien w sposób stanowczy i zdecydowany przekazać uczestnikom agresji, że nie wyraża zgody na takie zachowanie. Należy mówić dobitnie, głośno, stanowczo, używać krótkich komunikatów. W razie potrzeby należy zadbać o uniemożliwienie dalszego kontaktu między uczniami. - Należy powiadomić pielęgniarkę szkolną, pedagoga/psychologa i dyrektora szkoły oraz powiadomić wychowawcę/ów oraz rodziców (opiekunów prawnych) agresora i ofiary. - W przypadku zagrożenia życia (stan nieprzytomny) - pielęgniarka, pedagog/psycholog lub dyrektor szkoły wzywa natychmiast karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców (opiekunów prawnych). - Opiekę nad uczniem podczas udzielania pomocy medycznej, ale bez możliwości udzielenia zgody na operację, sprawuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły. - Decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmują rodzice (opiekunowie prawni) poszkodowanego. - Pedagog szkolny/psycholog szkolny i wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami (opiekunami prawnymi) obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą. Z rozmów sporządzają notatkę. - Pedagog/psycholog szkolny powinien udzielić pomocy wspierającej ofierze przemocy, wskazać, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi, - W przypadku agresji fizycznej wsparcia wymagają również świadkowie ataku. Należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami przemocy, wyjaśnić im pojęcie agresji, przypomnieć normy i zasady reagowania na przemoc, ustalić działania w podobnych przypadkach. - Jeżeli przemoc fizyczna jest stosowana w domu ucznia, Szkoła ma obowiązek wszczęcia Procedury Niebieskiej Karty. W przypadku wszczynania kolejnych ataków przez agresora, z widocznymi skutkami pobicia - szkoła kieruje sprawę na Policję, od postępowania której zależą dalsze losy sprawcy przemocy. Wobec agresora stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie szkoły.

	2. Agresja słowna lub psychiczna - Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska - Wychowawca (pedagog lub psycholog) przeprowadza rozmowę z uczniem mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia. Rozmowę z ofiarą i agresorem należy przeprowadzić osobno. - Wychowawca (pedagog/psycholog) przeprowadza rozmowę ze sprawcą i ofiarą w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, ustala wraz ze sprawcą formę zadośćuczynienia. - O zaistniałym zdarzeniu należy poinformować rodziców/opiekunów prawnych uczestników zdarzenia. - Pedagog/psycholog szkolny powinien udzielić pomocy wpierającej ofierze przemocy, wskazać, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi. - W przypadku agresji fizycznej poczucia bezpieczeństwa i wsparcia wymagają również świadkowie ataku. Należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami przemocy, wyjaśnić im pojęcie agresji, przypomnieć normy i zasady reagowania na przemoc, ustalić działania w podobnych przypadkach. - W poważnych przypadkach np. uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego powiadamiana jest Policja. - Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie szkoły. - Jeżeli przemoc psychiczna jest stosowana w domu ucznia, Szkoła ma obowiązek wszczęcia Procedury Niebieskiej Karty
Obowiązki pracowników szkoły	Należy: - Zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury. - Brać udział w szkoleniach z zakresu stosowania procedury. - Znać lub mieć zapisane numery telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury - Znać swoje zadania na wypadek uruchomienia procedury. - Stosować się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową.
II.	Przemoc seksualna
Rodzaj zagrożenia objętego procedurą	To włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, nie jest odpowiednio

	dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób. Jest niezgodna z normami prawnymi i obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. W przemoc seksualna wpisuje się także seksting - przesyłanie drogą elektroniczną w formie wiadomości MMS lub publikowanie np. w portalach (społecznościowych) prywatnych treści, głównie zdjęć, o kontekście seksualnym, erotycznym i intymnym.
Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia	• Zgłoszeń przypadków przemocy seksualnej dokonują głównie rodzice lub opiekunowie prawni dziecka - ofiary. • Szkoła gdy otrzyma informacje od samej ofiary lub z grona bliskich znajomych. • Czasami zgłoszenia dokonują ofiary lub osoby je znające. • W przypadku gdy sprawcą jest rodzic/opiekun prawny lub inna osoba niespokrewnionazamieszkująca wspólnie z nieletnim uczniem, działania przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej nieletniemu, zgodnie z procedurą Niebieskiej Karty.
Analiza zdarzenia zabezpieczenie dowodów	• Przyjęcie zgłoszenia przypadku przemocy seksualnej w formie pisemnej, zabezpieczenie ewentualnych dowodów w sprawie • Należy zabezpieczyć wszystkie dowody związane z aktem sekstingu (np. zrobić kopię materiałów, zanotować datę i czas otrzymania materiałów, dane nadawcy, adresy stron www, historię połączeń, etc.). • W trakcie zbierania materiałów należy zadbać o bezpieczeństwo osób zaangażowanych w problem.
Identyfikacja sprawcy (-ów)	• Identyfikacja sprawcy będzie możliwa przede wszystkim dzięki zabezpieczeniu dowodów - przesyłanych zdjęć, czy zrzutów ekranów portali, w których opublikowano zdjęcie(-a). • Należy przestrzegać zasad dyskrecji, szczególnie w środowisku rówieśniczym i domowym ofiary.
Postępowanie wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/ spoza szkoły	• Zidentyfikowani małoletni sprawcy przemocy seksualnej/sekstingu winni zostać wezwani do dyrekcji szkoły, gdzie zostaną im przedstawione dowody ich aktywności. • Niezależnie od zakresu negatywnych zachowań i działań wszyscy sprawcy powinni otrzymać wsparcie pedagogiczne i psychologiczne. • Konieczne są także rozmowy ze sprawcami w obecności ich rodziców zaproszonych do szkoły. • Wobec ucznia przejawiającego zachowania z zakresu przemocy

	seksualnej/sekstingu stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie szkoły. W przypadku ujawnienia materiałów, które mogą zostać uznane za pornograficzne, na dyrektora szkoły ciąży obowiązek zgłoszenia zdarzenia na Policję.
Postępowanie wobec ofiar zdarzenia	- Otoczenie wszechstronną, dyskretną opieką psychologiczną - pedagogiczną ofiary oraz zaproponowanie odpowiednich działań wychowawczych. - Rozmowa z ofiarą przemocy/sekstingu powinna być realizowana w warunkach komfortu psychicznego, z szacunkiem dla jego indywidualności i przeżytego stresu.
Postępowanie wobec świadków	Jeśli przypadek przemocy seksualnej/sekstingu zostanie upowszechniony w środowisku rówieśniczym – np. poprzez przesłanie MMS do uczniów tej samej szkoły lub klasy lub publikację w portalu społecznościowym, należy podjąć działania wychowawcze, uświadamiające negatywne aspekty moralne oraz narażanie się na dotkliwą karę.
Współpraca z Policją i sądami rodzinnymi	W przypadku przemocy seksualnej, publikacji lub upowszechniania zdjęć o charakterze pornografii małoletnich (co jest wykroczeniem ściganym z urzędu) Dyrektor szkoły jest zobowiązany do powiadomienia o tym zdarzeniu Policję lub Sądu Rodzinnego.
Współpraca ze służbami społecznymi i placówkami specjalistycznymi	- Kontakt ofiar z placówkami specjalistycznymi może okazać się konieczny w indywidualnych przypadkach. - O skierowaniu do nich decyzję powinien podjąć psycholog/pedagog szkolny wspólnie z rodzicami/opiekunami prawnymi ofiary.
III.	Cyberprzemoc
Rodzaj zagrożenia objętego procedurą	Cyberprzemoc –przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, głównie Internetu oraz telefonów komórkowych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS
Przyjęcie zgłoszenia i	Przypadek cyberprzemocy może zostać ujawniony przez ofiarę,

ustalenie okoliczności zdarzenia	świadka (np. innego ucznia, nauczyciela, rodzica) lub osobę bliską ofierze (np. rodzice, rodzeństwo, przyjaciele). W każdym przypadku należy ze spokojem wysłuchać osoby zgłaszającej i okazać jej wsparcie. Podziękować za zaufanie i zgłoszenie tej sprawy. • Jeśli zgłaszającym jest ofiara cyberprzemocy, podejmując działania przede wszystkim należy okazać wsparcie, z zachowaniem jej podmiotowości i poszanowaniem jej uczuć. Potwierdzić, że ujawnienie przemocy jest dobrą decyzją. Taką rozmowę należy przeprowadzić w miejscu bezpiecznym, zapewniającym ofierze intymność. Nie należy podejmować kroków, które mogłyby prowadzić do powtórnej wiktylizacji. • Jeśli osobą zgłaszającą nie jest ofiara, na początku prosimy o opis sytuacji, także z zachowaniem podmiotowości i poszanowaniem uczuć osoby zgłaszającej (np. strach przed byciem kapusiem, obawa o własne bezpieczeństwo). • W każdej sytuacji w trakcie ustalania okoliczności trzeba ustalić charakter zdarzenia (rozmiar i rangę szkody, jednorazowość /powtarzalność). • Realizując procedurę należy unikać działań, które mogłyby wtórnie stygmatyzować ofiarę lub sprawcę, np.: wywoływanie uczniów z lekcji, konfrontowanie ofiary i sprawcy, niewspółmierna kara, wytykanie palcami, etc. • Trzeba dokonać oceny, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy, czy jest np. niezbyt udanym żartem (wtedy trzeba podjąć działania profilaktyczne mające na celu nie dopuszczenie do eskalacji tego typu zachowań w stronę cyberprzemocy).
Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów	• Należy zabezpieczyć wszystkie dowody związane z aktem cyberprzemocy (np. zrobić kopię materiałów, zanotować datę i czas otrzymania materiałów, dane nadawcy, adresy stron www, historię połączeń, etc.). • W trakcie zbierania materiałów należy zadbać o bezpieczeństwo osób zaangażowanych w problem.
Identyfikacja sprawcy(-ów)	Identyfikacja sprawcy(ów) często jest możliwa dzięki zebranych materiałom –wynikom rozmów z osobą zgłaszającą, z ofiarą, analizie zebranych materiałów. Ofiara często domyśla się, kto stosuje wobec niego cyberprzemoc. Jeśli ustalenie sprawcy nie jest możliwe, a w ocenie kadry pedagogicznej jest to konieczne, należy skontaktować się z Policją. Bezwzględnie należy zgłosić rozpowszechnianie nagich zdjęć osób poniżej 18 roku życia (art. 202 par. 3 KK)
Postępowanie wobec	• Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły,

sprawców zdarzenia ze szkoły/ spoza szkoły	pedagog szkolny powinien przeprowadzić z nim rozmowę o jego zachowaniu. • Rozmowa taka ma służyć ustaleniu okoliczności zdarzenia, jego wspólnej analizie (w tym np. przyjrzeniu się przyczynom), a także próbie rozwiązania sytuacji konfliktowej (w tym sposobu zadośćuczynienia ofiarom cyberprzemocy). • Cyberprzemoc podlega sankcjom określonym w wewnętrznych przepisach szkoły (m. in. w statucie). Szkoła może tu stosować konsekwencje przewidziane dla sytuacji „tradycyjnej” przemocy. Warto jednak rozszerzyć repertuar dostępnych środków, np. o zakaz przynoszenia do szkoły akcesoriów elektronicznych.
Postępowanie wobec ofiar zdarzenia	• W pierwszej kolejności należy udzielić wsparcia ofierze. Musi się ona czuć bezpieczna i zaopiekowana przez dorosłych. Na poczucie bezpieczeństwa ucznia wpływa fakt, że wie on, iż szkoła podejmuje kroki w celu rozwiązania problemu. • Podczas rozmowy z uczniem – ofiarą cyberprzemocy – należy zapewnić go, że nie jest winny zaistniałej sytuacji oraz że nikt nie ma prawa zachowywać się w ten sposób wobec niego, a także podkreślić że dobrze zrobił ujawniając sytuację. • Należy okazać zrozumienie dla jego uczuć, w tym trudności z ujawnieniem okoliczności wydarzenia, strachu, wstydu. Trzeba podkreślić, że szkoła nie toleruje przemocy i że zostaną podjęte odpowiednie procedury interwencyjne. • Należy poinformować ucznia o krokach, jakie może podjąć szkoła i sposobach, w jaki może zapewnić mu bezpieczeństwo. • Należy pomóc ofierze (rodzicom ofiary) w zabezpieczeniu dowodów (to może być dla niej zadanie trudne zarówno ze względów technicznych, jak i emocjonalnych), zerwaniu kontaktu ze sprawcą, zadbaniu o podstawowe zasady bezpieczeństwa on-line (np. nieudostępnianie swoich danych kontaktowych, kształtowanie swojego wizerunku etc). • Pomoc ofierze nie może kończyć się w momencie zakończenia procedury. Należy monitorować sytuację, „czuwać” nad jej bezpieczeństwem, np. zwracać uwagę czy nie są podejmowane wobec niej dalsze działania przemocowe, obserwować, jak sobie radzi w grupie po ujawnionym incydencie cyberprzemocy. • W działania wobec ofiary należy także włączyć rodziców/opiekunów ofiary – trzeba na bieżąco ich informować o sytuacji, pamiętając przy tym o podmiotowym traktowaniu dziecka – mówiąc mu o tym i starając się uzyskać jego akceptację dla udziału rodziców. Jeśli dziecko nie wyraża zgody, należy omówić z nim jego obawy, a jeśli to nie pomaga powołać się na obowiązujące nas zasady i przekazać informację rodzicom.

	W trakcie rozmowy z dzieckiem i/lub jego rodzicami/opiekunami, jeśli jest to wskazane, można zaproponować pomoc specjalisty (np. psycholog szkolny, poradnia psychologiczno-pedagogiczna) oraz przekazać informację o możliwości zgłoszenia sprawy Policji.
Postępowanie wobec świadków	- Należy zadbać o bezpieczeństwo świadków zdarzenia, zwłaszcza, jeśli byli oni osobami ujawniającymi cyberprzemoc. - W trakcie rozmowy ze świadkami należy okazać zrozumienie i empatię dla ich uczuć i obawy przed przypięciem łatki „donosiciela”, strachu przed staniem się kolejną ofiarą sprawcy itp.
Współpraca z Policją i sądami rodzinnymi	- Wystąpienie zjawiska cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania Policji i sądu rodzinnego – procedura powinna umożliwiać rozwiązanie sytuacji problemowej na poziomie pracy wychowawczej szkoły. - Szkoła powiadamia odpowiednie służby (np. sąd rodzinny), gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje z statutu i/lub regulaminu wobec ucznia) i interwencje pedagogiczne, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy ucznia). - Kontakt z Policją wymagają wszelkie sytuacje, w których zostało naruszone prawo (np. groźby karalne, świadome publikowanie nielegalnych treści, rozpowszechnianie nagich zdjęć z udziałem małoletnich). - Za zgłoszenie aktu cyberprzemocy odpowiada Dyrektor szkoły.
Współpraca z dostawcami Internetu i operatorami telekomunikacyjnymi	- Kontakt z dostawcą usługi może być wskazany w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. - Do podjęcia takiego działania stymuluje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.
III.	Naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku nieletniego
Rodzaj zagrożenia objętego procedurą	Zagrożenie to polega na naruszeniu prywatności ucznia poprzez nieodpowiednie lub niezgodne z prawem wykorzystanie danych osobowych lub jego wizerunku. Podszywanie się pod inną osobę, wykorzystywanie jej wizerunku lub danych osobowych w celu wyrządzenia jej szkody osobistej lub majątkowej jest w świetle polskiego prawa przestępstwem. Najczęstszymi formami wyłudzenia lub kradzieży danych jest przejęcie profilu na portalu społecznościowym w celu dyskredytacji lub naruszenia dobrego wizerunku ofiary (np. publikacja zdjęć intymnych bądź montowanych), szantażu (w celu uzyskania korzyści

	finansowych w zamian za niepublikowanie zdjęć bądź treści naruszających dobry wizerunek ofiary), dokonania zakupów i innych transakcji finansowych (np. w sklepach internetowych na koszt ofiary) lub uzyskania korzyści (np. usługi premium SMS). Często naruszenia prywatności łączy się z cyberprzemocą.
Sposób postępowania. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia	• Gdy sprawcą jest uczeń - kolega ofiary ze szkoły czy klasy, uczniowie lub rodzice winni skontaktować się z dyrektorem szkoły, wychowawcą. • W przypadku, gdy do naruszenia prywatności poprzez kradzież, wyłudzenie danych osobowych wykorzystanie wizerunku dziecka dochodzi ze strony dorosłych osób trzecich, rodzice winni skontaktować się bezpośrednio z Policją i powiadomić o tym szkołę (zgodnie z Kodeksem Karnym ściganie następuje tu na wniosek pokrzywdzonego). • Istotne dla ścigania sprawcy będzie uzyskanie dowodów, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej. Samo podszywanie się pod ofiarę nie jest karalne
Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów	• W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem działania - w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu, konwersacja w komunikatorze lub sms). • Równolegle należy dokonać zmian tych danych identyfikujących, które zależą od ofiary, tj. haseł i loginów lub kodów dostępu do platform i portali internetowych, tak aby uniemożliwić kontynuację procederu naruszania prywatności - w działaniu tym ucznia i/lub jego rodzica/opiekuna prawnego powinien wspierać Szkolny Administrator Systemów Informatycznych. • Jeśli wykradzione dane zostały wykorzystane w celu naruszenia dobrego wizerunku ofiary, bądź w innych celach niezgodnych z prawem należy dążyć do wyjaśnienia tych działań i usunięcia ich skutków, także tych widocznych w Internecie. Likwidacja stron internetowych czy profili w portalach społecznościowych, która wymagać będzie interwencji w zebrane dowody musi odbywać się za zgodą Policji (o ile została powiadomiona). • Szczególnej uwagi wymagają incydenty kradzieży tożsamości w celu posłużenia się nią np. podczas zakupu towarów <i>online</i> lub dokonania transakcji finansowych. • W tym przypadku należy skontaktować się ze sklepem lub pożyczkodawcą i wyjaśnić charakter zdarzenia.
Identyfikacja sprawcy(-ów)	• W przypadku, gdy dowody jasno wskazują na konkretnego sprawcę oraz na spełnianie przesłanki, iż sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej należy je zabezpieczyć i przekazać Policji.

	• W przypadku, gdy trudno to ustalić, identyfikacji dokonać winna Policja. • W przypadku znanego sprawcy, który jednak nie działał z powyższych pobudek, szkoła powinna dążyć do rozwiązania problemu w ramach działań wychowawczo – edukacyjnych uzgodnionych z rodzicami.
Postępowanie wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/ spoza szkoły	• Ofiary incydentów należy otoczyć – w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi - opieką pedagogiczno-psychologiczną i powiadomić o działaniach podjętych w celu usunięcia skutków działania sprawcy (np. usunięcie z Internetu intymnych zdjęć ofiary, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym). • Jeśli kradzież tożsamości, bądź naruszenie dobrego wizerunku ofiary jest znane tylko jej i rodzicom, szkoła winna zapewnić poufność działań, tak aby informacje narażające ofiarę na naruszenie wizerunku nie były rozpowszechniane.
Postępowanie wobec świadków	• Gdy kradzież tożsamości, bądź naruszenie dobrego wizerunku ofiary jest znane szerszemu gronu uczniów szkoły, należy podjąć wobec nich działania wychowawcze, zwracające uwagę na negatywną ocenę naruszania wizerunku ucznia – koleżanki lub kolegi oraz ryzyko penalizacji.
Współpraca z Policją i sądami rodzinnymi	• Gdy naruszenie prywatności, czy wyłudzenie lub kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem ofierze szkody majątkowej lub osobistej, rodzice dzieci winni o nim powiadomić Policję.
Współpraca ze służbami placówkami specjalistycznymi	• W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań pomocowych wobec ofiary, można skierować ucznia, za zgodą i we współpracy z rodzicami, do placówki specjalistycznej, np. terapeutycznej.

Rozdział V

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.

1. Za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia odpowiadają wszyscy pracownicy pedagogiczni i niepedagogiczni szkoły.

- 2.
3. Osobami, które podejmują interwencję w pierwszej kolejności są Dyrektor Szkoły we współpracy z pedagogiem szkolnym/psychologiem szkolnym.

Rozdział VI

Sposób dokumentowania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru ucznia i zasady przechowywania dokumentów.

1. Osoba podejmująca interwencję wypełnia protokół i sporządza inne dokumenty określone w standardach.
2. Dokumentacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej sporządzana i przechowywana jest zgodnie z odrębnymi zasadami.
3. W szkole prowadzony jest rejestr zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.
4. Wszelkie dokumenty związane z incydentami i zdarzeniami zagrażającymi dobru ucznia przechowywane są w ustalony w szkole sposób, który uniemożliwia dostęp osobom nieuprawnionym.

Rozdział VII

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

1. Uczeń, który czuje się pokrzywdzony przez innych, w tym przez innych uczniów, zgłasza ten fakt koordynatorowi, dyrektorowi lub innemu pracownikowi szkoły.
2. Wszelkie zauważone przejawy agresji i przemocy, powinny być niezwłocznie przerwane przez pracownika lub inne osoby będące świadkami incydentu.
3. Pracownik po powzięciu informacji dotyczących krzywdzenia małoletniego zawiadamia o tym dyrektora szkoły oraz wypełnia protokół interwencji.
4. Koordynator lub dyrektor szkoły zawiadamiają wychowawcę oddziału oraz rodziców lub opiekunów ucznia oraz wg potrzeb innych specjalistów.
5. Nauczyciele i specjaliści pracujący z małoletnim i podejmują niezwłocznie działania mające na celu zniwelowanie przejawów agresji i przemocy, a także wszelkich niewłaściwych zachowań

- małoletnich we współpracy wg potrzeb z instytucjami, organizacjami udzielającymi pomocy dzieciom i młodzieży, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym specjalistycznymi.
6. Uczniowie zostają objęci niezbędnymi formami pomocy psychologiczno- pedagogicznej.
 7. Jeżeli dyrektor we współpracy z koordynatorem i zespołem nauczycieli i specjalistów udzielających uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, stwierdzi taką konieczność, wówczas powiadamia organy zewnętrzne (policję, instytucje pomocy społecznej, sąd rodzinny) o zaistniałej sytuacji oraz potrzebie, np. wglądu w sytuację rodzinną ucznia.
 8. Koordynator we współpracy z wychowawcą oddziału, pracownikiem, który stwierdził zagrożenie lub wystąpienie krzywdzenia małoletniego, nauczycielami i specjalistami (wg potrzeb) organizuje spotkanie z rodzicami małoletniego (przedstawia ustalone przez ww. zespół formy i sposoby pomocy psychologiczno-pedagogicznej, którą ma zostać objęty małoletni).
 9. O objęciu małoletniego, który jest podejrzany lub dopuścił się krzywdzenia innego małoletniego, a także ustalonych dla niego formach pomocy psychologiczno- pedagogicznej jego rodzice lub opiekunowie zostają powiadomieni na odrębnym spotkaniu.
 10. W przypadku braku współpracy ze szkołą rodziców lub opiekunów ucznia podejrzanego o krzywdzenie lub krzywdzącego małoletniego – dyrektor współdziałając z koordynatorem, podejmuje, po ocenie sytuacji, decyzję o ewentualnym zawiadomieniu organów zewnętrznych (pomocy społecznej, policji, sądu rodzinnego).
 11. Szkoła prowadzi działania wychowawczo-profilaktyczne (uwzględnione w programie wychowawczo-profilaktycznym) w celu zapobiegania i uświadamiania niewłaściwych zachowań, przemocy, innych form krzywdzeniam małoletnich.

Rozdział VIII

Monitorowanie stosowania POLITYKI w Zespole Szkół nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Jędrzejowie.

1. Osobę odpowiedzialną za POLITYKĘ OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED KRZYWDZENIEM jest DYREKTOR SZKOŁY.

Osoba, o której mowa w pkt. 1, jest odpowiedzialna za:

- przygotowanie pracowników SZKOŁY do stosowania standardów ustalonych w niniejszej POLITYCE prze zorganizowanie szkoleń wewnętrznych; pracownicy uczestniczący w szkoleniu potwierdzają fakt uczestnictwa w nim;
- monitorowanie realizacji POLITYKI;
- reagowanie na sygnały naruszenia POLITYKI;
- prowadzenie REJESTRU ZGŁOSZEŃ, na podstawie KART INTWERWENCJI;
- proponowanie zmian w POLITYCE;
- DYREKTOR współpracuje w tym zakresie z PEDAGOGIEM/PSYCHOLOGIEM;

- Osoba, o której mowa w pkt. 1, przeprowadza wśród pracowników, rodziców, małoletnich SZKOŁY, ankietę monitorującą poziom realizacji POLITYKI;
 - W ankiecie pracownicy, rodzice, małoletnich SZKOŁY mogą proponować zmiany oraz wskazywać naruszenia POLITYKI w SZKOLE;
 - Osoba, wyznaczona przez DYREKTORA dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników SZKOŁY ankiet. Sporządza na tej podstawie SPRAWOZDANIE z monitorowania stosowania POLITYK;
2. DYREKTOR wprowadza do POLITYKI niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom, dzieciom i ich rodzicom nowe brzmienie POLITYKI;
 3. W ramach monitorowania zasad i praktyk ochrony małoletnich DYREKTOR/WICEDYREKTOR ds. WYCHOWAWCZYCH, PEDAGOG/PSYCHOLOG konsultuje się z rodzicami uczniów podczas spotkań dyrektora z Radą Rodziców, zebrań klasowych z rodzicami, w formie ankiet kierowanych do rodziców, rozmów pedagoga/psychologa z rodzicami;
 4. W ramach monitorowania stosowania POLITYKI DYREKTOR/WICEDYREKTOR ds. WYCHOWAWCZYCH, PEDAGOG/PSYCHOLOG konsultują się z uczniami podczas spotkań Samorządu Uczniowskiego.

Rozdział IX.

Przepisy końcowe

1. POLITYKA wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników SZKOŁY, dzieci i ich rodziców, w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla pracowników lub poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną (na konta pracowników i rodziców w dzienniku elektroniczny) oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej i wywieszenie w widocznym miejscu w siedzibie na tablicy ogłoszeniowej PEDAGOGA/PSYCHOLOGA, również w wersji skróconej, przeznaczonej dla małoletnich.
3. Zapisy zawarte w dokumencie Polityki obowiązują wszystkich pracowników SZKOŁY, w tym wolontariuszy, stażystów, praktykantów, inne osoby mające kontakt z uczniami SZKOŁY a znajomość jej treści potwierdzają własnoręcznym podpisem.
4. Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się z POLITYKĄ i ją stosować.

Załącznik nr 1

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko ucznia		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
Opis działań podjętych przez	Data:	Działanie:
Spotkania z rodzicami ucznia	Data:	Opis spotkania:
Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	1. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, 2. wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, 3. inny rodzaj interwencji. Jaki?	
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji	Data:	Nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję:

	Data	Działanie:
Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli jednostka uzyskała informacje o wynikach/ działania placówki/działania rodziców		

Załącznik nr 2

NOTATKA SŁUŻBOWA

Nauczyciel, funkcja

.....

Data zdarzenia:

Osoby uczestniczące w zdarzeniu:

.....
.....
.....

Krótki opis sytuacji (zdarzenia):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Wnioski, ustalenia:

.....
.....
.....
.....

Działania, kroki podjęte przez nauczyciela:

.....
.....
.....
.....

(data i podpis)

Załącznik nr 3.

Wniosek o wgląd w sytuację ucznia małoletniego

....., dnia
(pieczęć szkoły)

Sąd Rejonowy w.....
Wydział Rodzinny i Nieletnich

Wnioskodawca: (imię i nazwisko)
..... Dyrektor

Uczestnicy postępowania:
(imię i nazwisko, adres)
rodzice małoletniej/go:
(imię, nazwisko, adres)

Wniosek o wgląd w sytuację
Wnoszę o:

Wgląd w sytuację małoletniej/go i wydanie odpowiednich zarządzeń
opiekuńczych.

Uzasadnienie

.....
.....
.....
.....

Osobą zajmująca się sprawą małoletniej/go.....(imię, nazwisko) jest psycholog
szkolny/pedagog szkolny(imię, nazwisko)

.....
podpis osoby reprezentującej instytucję (Dyrektor szkoły)

Załącznik nr 4

....., dnia
(pieczęć szkoły)

Sąd Rejonowy w.....
Wydział Rodzinny i Nieletnich

Niniejszym zawiadamiam o zachowaniu ucznia tutejszej szkoły - (*imię i nazwisko*),
urodzonego dnia, celem rozważenia, czy niniejsze postępowanie stanowi przejaw
demoralizacji lub czyn karalny oraz czy zachodzi potrzeba podjęcia wobec ucznia kroków prawnych
przez Sąd.

W dniu uczeń (*podać opis zachowania ucznia*).

Świadcami tego zachowania były następujące osoby:

Szkoła nie nałożyła na ucznia kary przewidzianej w statucie szkoły/nałożyła na ucznia następującą
karę przewidzianą w statucie szkoły*: (*należy wskazać rodzaj*).

Ponadto wobec ucznia: zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci:

.....

*(pouczenia, ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie, przeproszenia pokrzywdzonego,
przywrócenia stanu poprzedniego)/nie zastosowano środka oddziaływania wychowawczego,
ponieważ:*

*(np. rodzice ucznia nie wyrazili zgody na zastosowanie środków oddziaływania wychowawczego przez
dyrektora szkoły; nieletni uczeń nie wyraził zgody na zastosowanie środków oddziaływania
wychowawczego przez dyrektora szkoły; dyrektor uznał, że zastosowanie przez niego środka
oddziaływania wychowawczego nie będzie wystarczające; w opinii dyrektora szkoły uczeń mógł
dopuścić się czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z
urzędu/przestępstwa skarbowego)**.*

Zastosowane środki nie przyniosły oczekiwanych efektów wychowawczych, ponieważ uczeń ...

.....

*(należy przedstawić postawę/zachowanie ucznia po zastosowaniu kary statutowej lub środka
oddziaływania wychowawczego)**.*

Postawa rodziców wobec ww. zachowania jest następująca:

.....

(podpis dyrektora)

Załączniki:

.....

(dokumenty potwierdzające zachowanie ucznia i podjęte środki)

*Niepotrzebne skreślić.

** Zgodnie z art. 4 ust. 4 ustawy z 9.06.2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2022 r., poz. 1700), w przypadku gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuścił się czynu karalnego na terenie szkoły lub w związku z realizacją obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, dyrektor tej szkoły może (natomiast nie ma takiego obowiązku), za zgodą rodziców albo opiekuna nieletniego oraz nieletniego, zastosować, jeżeli jest to wystarczające, środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie, przeproszenia pokrzywdzonego, przywrócenia stanu poprzedniego. Środka oddziaływania wychowawczego nie stosuje w przypadku, gdy nieletni dopuścił się czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego. Podanie uzasadnienia niezastosowania środków oddziaływania wychowawczego nie jest obowiązkowe, natomiast może pozwolić sądowi ocenić sytuację ucznia, w tym kontekście stosowania środków przez ten sąd.

*** Należy pominąć, gdy wobec ucznia nie zastosowano kary statutowej ani środka oddziaływania wychowawczego

Załącznik nr 5.

Zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa

....., dnia,
.....(pieczęć szkoły)

Prokuratura Rejonowa

w

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Składam zawiadomienie podejrzenia popełnienia przestępstwa seksualnego małoletniej/go.....(imię i nazwisko) ur. r. przez(imię i nazwisko).

Uzasadnienie

W dniu.....psycholog szkolny.....(imię, nazwisko) zgłosiła dyrekcji podejrzenie popełnienia przestępstwa wobec małoletniej/go.....

W trakcie wykonywania przez psychologa szkolnego.....(imię, nazwisko) czynności służbowych - spotkania (*należy podać daty*) z małoletnią/nim.....(imię i nazwisko -, ujawniła ona niepokojące treści dotyczące relacji z oraz zachowań o charakterze seksualnym.

Ponadto podczas uczestnictwa w zajęciach szkolnych małoletnia/go prezentuje zachowania o charakterze seksualnym wobec siebie i kolegów, które mogą wskazywać na prawdopodobieństwo nadużycia seksualnego.

Mając na uwadze powyższe informacje, a także dobro i bezpieczeństwo małoletnie/goj wnoszę o wszczęcie postępowania wyjaśniającego w tej sprawie.

Osobą zajmująca się sprawą małoletniej/go.....(imię, nazwisko) jest psycholog szkolny(imię, nazwisko)

.....
(podpis i pieczęć Dyrektora szkoły)

Załączniki:

1. Odpisy pisma

Uwagi:

1. Nie jest konieczne wskazywanie nazwy przestępstwa, które zostało popełnione. Jeżeli jednak mamy informacje dotycząca tożsamości ewentualnego sprawcy należy ją podać.
2. Należy zamieścić w uzasadnieniu krótki, precyzyjny i logiczny opis sytuacji, która miała miejsce. Opis powinien być zgodny z tym, co się wydarzyło (ważne jest, by zaznaczyć np. kiedy i gdzie miało miejsce zdarzenie, kto mógł je widzieć/wiedzieć o nim, kto mógł popełnić przestępstwo, w jaki sposób zostało ujawnione w szkole, kto ma o nim informacje).
3. Jeżeli instytucja posiada dowody w postaci dokumentu na temat zdarzenia np.: notatki służbowe pracowników, pielęgniarki, można dołączyć je do zawiadomienia

Załącznik nr 6.

Ankieta (monitorująca) Politykę Ochrony Małoletnich

Proszę zanaczyć właściwą odpowiedź	Tak	Nie
Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w szkole.		
Czy znasz treść dokumentu Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem ?		
Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez innego pracownika?		
a. Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? <i>(odpowiedź opisowa)</i>		
b. Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? <i>(odpowiedź opisowa)</i>		

Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Polityki ochrony małoletnich przed krzywdzeniem? <i>(odpowiedź opisowa)</i>		
---	--	--

Załącznik nr 7

....., dn.....

OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA

.....
(imię i nazwisko pracownika)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że:

- 1) Zapoznano mnie ze STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNICH w Zespole Szkół nr1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Jędrzejowie;
- 2) Zapoznano mnie z „Polityką Ochrony Małoletnich przed Krzywdzeniem” w Zespole Szkół nr1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Jędrzejowie;
- 3) Zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
(podpis pracownika)

Załącznik nr 8

OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI I ZOBOWIĄZANIU
DO PRZESTRZEGANIA
PODSTAWOWYCH ZASAD OCHRONY MAŁOLETNICH

.....
miejscowość, data

Ja, nr PESEL.....

oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Ponadto oświadczam, że zapoznałam/-em się z zasadami ochrony małoletnich obowiązującymi w Zespole Szkół nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Jędrzejowie i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....

Podpis